

Koruna je nejsilnější za dvanáct let. Na výraznější zkrocení inflace si ale počkáme

Julie Hrstková komentátorka HN
PŘEHRÁT ČLÁNEK

10. 1. 2023 00:00 • 4 min. čtení

Nejočekávanější, nejdiskutovanější, nejzajímavější, nejvíc ovlivňující...

Ke střeďeční zprávě Českého statistického úřadu o vývoji inflace za prosinec 2022, a tedy i potažmo v celém loňském roce, se váže nekonečné množství superlativů. V případě inflace je ovšem žádoucí méně emocí a více klidu.

Očekávaný výsledek nebude podle očekávání nijak povzbuzující: kvůli drahým energiím má inflace v meziročním srovnání vyšplhat nad 16 procent. Guvernér České národní banky Aleš Michl pak uvedl, že ještě v lednu bude kvůli přecenění (mnozí z nás vidí nová čísla na účtech za energie, nájemné, sociální služby apod.) inflace vysoká, a to kolem 20 procent. A až v dalších měsících začne klesat. Podle analytiků bude zásadní víra obyvatel v to, že pokles inflace bude trvalý. Protože pokud si budou myslet, že inflace poroste, potom ani její snížení ke dvěma třem procentům v průběhu následujících dvou let nemusí znamenat stabilní vývoj a nízký růst cen v dalších letech.

Přestože je hlavní strážkyně inflace Česká národní banka, aby skutečně meziroční růst cen klesl, je bezpochyby lepší (a nutné), když spolupracuje s vládou. Respektive když dochází k optimálnímu mixu měnové a rozpočtové politiky.

Nutno říci, že k něčemu podobnému v minulosti České republiky docházelo jen málokdy, naopak velmi často spolu tyto dvě instituce nejenže nespolupracovaly, ale dokonce šly proti sobě. Člen bankovní rady Jan Frait v [zápisu](#) z posledního jednání bankovní rady zavzpomínal, že „historická zkušenost ukazuje, že snahy vynutit si měnovou restrikcí razantní obrat ve fiskální politice vedou ke konfliktům a mívají nepříznivé společenské dopady“.

To, že nyní centrální banka vystupuje z hlediska úrokových sazeb možná až příliš vstřícně vůči vládě (například prostřednictvím dalšího růstu úroků dál nezdražuje státní dluh), nemusí být nutně na škodu. Neznamená to ale, že jsou obě politiky nastavené vyváženě. Strukturální deficit státního rozpočtu se stále pohybuje kolem neuvěřitelných dvou set miliard korun, a i když podle slibu premiéra Petra Fialy i ministra financí Zbyňka Stanjury má být rozpočet na rok 2024 úspornější, dosavadní návrhy na zkrocení výdajů a zvýšení příjmů jsou velmi nedostatečné. A s vládním slibem nezvyšování daní za permanentního zvyšování výdajů v některých oblastech jde v zásadě o řešení kvadratury kruhu.

Samotnou inflaci lze rozdělit na tři základní směry. Zaprvé je to inflace cen [bydlení](#), a to včetně energií. Tady se dá očekávat, že letos bude inflaci ovlivňovat dohodnutý strop na ceny energie a plynu. Ceny energií pro domácnosti by mohly výrazněji klesnout v příštím roce – pokud bude na trhu převis nabídky nad poptávkou, pokud Evropa dokončí přepravní a zásobovací kapacity a v ideálním, leč ne příliš pravděpodobném případě, pokud skončí válka na Ukrajině. Co se týká nájmu a cen bytů, na obou trzích je už nyní patrné zpomalení poptávky. Nájem stagnují, ceny bytů v různých částech republiky reálně klesají.

Druhou oblastí jsou ceny potravin. Jejich růst se celosvětově drží na historicky vysokých úrovních. Vliv má opět válka, ceny energií, ceny hnojiv a setrvalé narušené obchodní cesty. Slova některých českých politiků o potravinové soběstačnosti je nutné brát jako folklor. Nejen kvůli podnebí, objemu ploch a podmínkám pěstování a chovu zvířete, ale také proto, že na volném a otevřeném trhu nikdo nebude prodávat výrazně pod cenou, když může produkci exportovat.

A konečně zatřetí jsou to ceny za služby a zboží, které jsou „zbytné“. Čísla za maloobchod potvrzují, že lidé šlápli na brzdu. Poslední údaj za říjen potvrdil meziroční

propad tržeb (bez prodejů aut) skoro o desetinu. Domácnosti šetří i podle dalších údajů ČSÚ: reálná spotřeba domácností klesla ve třetím čtvrtletí loňského roku v meziročním srovnání o více než pět procent. V reálném vyjádření (po očištění o inflaci) došlo k **propadu** příjmů ze zaměstnání, a to o více než deset procent. Sedmiprocentní úroková sazba České národní banky se zatím nejvíc promítla do oblasti hypoték. Dovozové ceny alespoň částečně drží na uzdě silná koruna, které v případě potřeby pomáhá ČNB prostřednictvím intervencí. Pokles mezd, platů i tržeb, stejně jako výsledky stavebnictví a průmyslu, přinejmenším naznačují, že se ekonomika už pár měsíců nachází v recesi.

Inflace za loňský rok byla děsivá a v lednu bude ještě horší. S nadcházejícím útlumem ekonomiky, opatrnou politikou ČNB a lepším řízením státních financí by mohlo dojít k obratu. Možná rychleji, než se zdá.

- **#inflace**
- **#úrokové sazby**
- **#ČNB**